

PÁRTVÁLASZTÁSOK SZERVEZÉSE

A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

A pártválasztmány tanulságai

Dr. Ries István

A választások után megtartott első pártválasztmányt követő időben barát és ellenség egyaránt izgalommal várta a második pártválasztmányt, mert hiszen kétségtelen volt, hogy a pártvezetőség nem tudott mindenben eleget tenni azoknak a kívánéagoknak, amelyeket az első pártválasztmány határozati javaslatában kifejezett. Az ellenségek nem titkolt kárörömmel nézték a forrongó pártot s a reakciónak minden reménye az volt, hogy a párt kettészakad és ezzel a két munkáspárt együttműködése is felbomlik. Azok azonban, akik tudják, hogy a magyar demokráciának milyen fontos tartópillére a Szociáldemokrata Párt s akik bíztak a Szociáldemokrata Párt magját képező, a reakció alatt szenvedéseken keresztülment, öntudatos harcosaiba, azok meg voltak győződve róla, hogy a pártválasztmány, amelynek tagjai között ott vannak mindazok, akik a mozgalomban vezető szerepet játszanak, objektív megfontolás és a munkásmozgalom érdekeinek megfelelően fognak határozni.

Nem is lenne jó, ha egy demokratikus pártnak ilyen fontos ülésén a résztvevők véleménye nem ütköznék meg, mert hiszen csak a felfogások megütkezéséből és az ellentétek tárgyalásából születethetik meg olyan határozat, amelyik az egész pártnak a felfogását fejezi ki.

Azok, akik résztvettek a pártválasztmány ülésén, meggyőződhettek arról, hogy a Szociáldemokrata Párt tradícióihoz méltóan forradalmi szocialista. Senki nem akadt, aki egyetlen szót emelt volna a szocializmus megvalósítását célzó bármilyen intézkedés ellen. A pártválasztmány minden tagja — s ezt kifejezésre is juttatták — át van hatva a munkáosztály egységes harci frontjának a gondolatától és a legszölesebben tiltakozik az ellen, hogy az együttműködést meglazítsák. Hallani kellett azt a felháborodást amellyel tiltakoztak egy szovjetellenes politikának a feltételezése ellen is s azt a tansot, amelyet az egyik szónok kapott, aki kifejtette, hogy a magyar politikának őszintén minden feltétel nélkül a Szovjet-Önio politikájával együtt kell haladni.

Ezután a pártválasztmány után mindenkinek meg kell állapítani, hogy a Szociáldemokrata Pártban forradalmi szocialisták vannak akik demokratikus beállítottságuknál fogva

megszokták, hogy véleményüket nyíltan megmondják, mások véleményét nyugodtan meghallgassák s az ilyen alapon meghozott párt-határozatot azután feltétel nélkül betartsák. S ez így van jól. A mi pártunk soha nem volt és nem is lesz a bólogató jánosok pártja és a munkásmozgalom érdekében is sokkal jobb és sokkal megnyugtatóbb, ha az emberek meggyőzés alapján fogadnak el valamit, mint hogyha mások véleményének látszólag szó nélkül alávetik magukat s azután a ki nem mondott ellenvélemény elkeseredettségét hordozzák magukban.

Nem lehet rossz néven venni azt, ha valaki mielőtt valamely politikai intézkedéshez hozzájárulna meghányja-veti az összes lehetőségeket, elmondja aggályait s csak ha megnyugtatták fogadja el a más felfogású véleményét. Ez azt bizonyítja, hogy felelősségérzete van és a munkásmozgalom és az ország érdekeit akarja szolgálni. Ezért nem bírálat, hanem elismerés jár.

A két munkáspárt együttműködése területén is ez a legelőnyösebb módszer. A viták alatt a kérdések tisztázódnak. Az egymással szemben esetleg felmerülő bizalmatlanság eloszlik s akkor az együttműködés tényleges együttműködés lesz s az intézkedések az egész pártválasztmány akaratát fogják kifejezni. A pártválasztmány mindenkit meggyőzhetett arról, hogy sem a szocializmus megvalósítása, sem a reakció elleni kíméletlen küzdelem, sem a Szovjet-Önioval való teljes együttműködés kérdésében a két párt között félreértés, vagy felfogásbeli különbség nem lesz, de természetesen az, hogy a Szociáldemokrata Párt, amelyik a magyar dolgozó rétegeknek széles tömegeit foglalja magába, nem fogadja el, hogy megkérdőzéssel nélkül határozzanak, hogy befejezett tények elé állítsák s csak az a joga legyen, hogy ezekhez hozzájáruljon s azokat végrehajtsa.

Ez nem lenne együttműködés vagy legalább is nem őszinte együttműködés, már pedig olyan harcok előtt állunk, amikor a proletariátus frontjának egységesnek és pedig lelki-egységesnek kell lenni. Ennek a megteremtésére mi szociáldemokraták nem taktikából, hanem meggyőződésből a magyar munkáosztály s ezen keresztül az egész munkáosztály érdekében készen állunk.

ÁRA 20 FILLÉR

977

A POLITIKÁRÓL

A kormánypolitika alapelvei

1. Az ország területe, címere és színei.
2. Népeesség, alattvalók körükérsé, alapjogaik és kötelességeik.
3. Az államforma megállapítása.
4. A főhatalom birtokosa, jogállása, a hatalom gyakorlás módja.
5. A nép joga, — választójog, parlament és budget-jog.
6. Törvényhozás — törvény.

Megjegyezzük, hogy ez és ilyen kiformalódása az alkotmánynak sokban a kapitalista világrend szülötte. De még abban élünk!

Magyarország a második világháború után továbbra is Csonkamagyarország, közel 93.000 négyzetkilométer területtel. Ez a megescnikítás igazából a dolgozóknak fájdalmas, mert egy valóban egységes gazdasági területet szabdalt szét. *Am a nemzeti határokat a kapitalizmus tette fontosakká, elsőrendű háborús okokká, annak megdöntésével, e téren is megfelelő változás fog beállni!* A mesterségesen szított sovinizmus határokon belül és kívül el fog halványulni! Ne irredentizmus felé kacsingasson az ország politikai vezetése, hanem gazdaságilag nyúljon hóna alá saját népének, tegye gazdaggá, művelté alattvalóit, s akkor a szomszédság és egymásrautaltság folytán képesek lesznek oly emberibb kapcsolatokat tisztultabb légkört teremteni, melyben a kisebbségek is kívánatosnak fogják tartani a vezető többséggel való teljes harmóniát saját kultúrájuk és fajiságuk szeretetének sérelme nélkül, s viszont a többség is nyereségnek veszi a kölcsönös megértő közegést! Ilyen testvéri egyetértésben nem emelődnek majd mementóként gyászfátyollal bevont elszakított város-szobrok, hanem pl. egy *Strasbourgban* német-franciai, *Danzigban* porosz-lengyel, egy *Kolozsvárott* székely-román, *Kassán* magyar-cseh egyformán otthon érezheti magát! Megvalósul majd *Sokrates* álma a világproletárságról, *Kant* sejtelme az emberi összetartozásról, *Marx* riadója a világproletárok összefogásáról! A különböző embertípusok után megszületik végre a *homo szociális*, a *társadalmi ember* is! *A világháború után csak az lehet az egyetlen helyes politika, amely ezt a fejlődést szolgálja!*

A címer: kis-, közép- és nagycímer, melyből a köztársasági államformának megfelelőleg a korona kimarad. *Nemzeti színeink: piros-fehérszöld*, mely színek egyszersmind szimbolizálják magyarságunkat, s viselése a sok megpróbáltatást kiállott néphez való tartozásunkat is jelenti!

Magyarországnak a második világháború után kb. 8.5 millió lakója maradt. A lakók összessége teszi az ország népeességét. A népeesség teljesjogi tagjai az *állampolgárok*. Az állam megvédi rászoruló polgárait mindenki-vel szemben igaz ügyeikben. Ezt az állampolgárságot megszeressük: 1. leszármazás, 2. törvényesítés, 3. házasság, 4. honosítás útján. De meg is szünhetik: Ha valaki 10 évig külföldön él, elbocsátják, megfosztják — mint a külföldre menekült öszeesküvőket —, vagy aki más ország polgárságát szerzi meg, mert két ország polgára egyidőben senki sem lehet! A honosításról tudni kell, hogy azt 5 évi itlla-

rás, adófizetés (van megélhetési alapja), kifogástalan magaviselet és azon körülmény igazolása mellett szerezheti meg valaki, ha már egy bizonyos közület tagja, vagyis magyar illetősége megvan.

A honpolgárokat bizonyos jogok illetik meg, de viszont kötelességeik is vannak! E jogokat nagyjából ismerjük már az alkotmánybiztosítékokkal kapcsolatban. Ott ugyanis az a föltevés uralkodott, hogy az a polgár, akinek ilyen és olyan hatékony jogai vannak, először *készséges*, másodsorban pedig *képes* is alkotmányát megvédeni minden támadással szemben! Itt az állampolgárok alapjogainak csoportosítását mutatjuk csak be, nem teljes és részletes felsorolásban.

1. *Személyes szabadságjogok*, ezek az egyén szabad érvényesülését hivatottak biztosítani, ezért *egyéni* vagy *személyes szabadságjogoknak* nevezzük. Senki sem állíthat korlátot útjába, csak a törvény (liberalizmus). Lakóhelyválasztás, testi épség, tanulási és lelkiismeretszabadság, vélemény (sajtó), egyesülési és gyülekezési szabadság. Osztálytársadalomban és különösen a kapitalizmusban mind e szép jog csak írott malaszt volt a dolgozó osztály számára! Osztályszemponitok intézkedtek, s aki bírta — mártal! Hát kell-e másra ránutatnunk, mint pl. a *gyülekezési szabadság* kezelésére! Egész könyvtára, való köteteket írhatnánk mindazon tragikomikus rendelkezésekről és végzésekről, melyek e körül lejátszódtak! A sajtószabadságra meg ne is próbáljunk gondolni!

2.) *Gazdasági szabadságjogok!* Foglalkozás-, vagyon-, család-, örökösödés-, munka-, bér-, pihenés-, szociális biztosítás! Ezen jogok újabkori részét a proletárorszály szervezett-sége és ereje teremtette meg. Mennyi harenak kellett lefolyni pl. a minden vallás által követelt és szentesített parancs megvalósulásáért — a *vasárnapi munkaszünetért*, a *vallástalan szocialisták részéről a hibuzgó kapitalistákkal* szemben! De hagyjuk, és ne részletezzünk!

3. *Az állampolgári jogok:* Politikai jogok, választójog, szavazás, ki- és bevándolási jog, kisebbségi jog (nyelvművelődésre), félelem- és gondmentes élet joga, stb.

Am száz szónak is egy a vége, minden osztálynak *annyi joga van, amennyi öntudata és ereje!*

Az állampolgári kötelességeket már könnyebb csoportosítani. Kötelességvállalás körül sohasem volt tolongás a kapitalisták világában:

1. *Közteherviselés!* Mennyire idegen volt az, hányszor volt vörös posztó, esatakiáltás a „nem adózunk!” a magyar közéletben 900 éven át! Az uralkodó osztály saját ügyeinek vitelét, sőt osztálypasszióját is a jobbsággal fizette meg!

2. *Védköteleztség!* Idővel ez a köteleztség is teljesen a nép vállára szállott. A nagybirtokok felosztása mellett talán ez a tény a legsúlyosabb morális érv!

3. *Hűség, engedelmisség!* A történelmi multban ez a kötelesség csak szurrogátum, olyan pótlékféle. A pártállások változtatása sok belső torzalkodást, következményeiben szomorú idöket hozott a nemzet fejére. A *hűnemesség* birtokszerzési lehetőségekre használta fel mindenkor. De mentésük legyen — ez nemcsak magyar különlegesség volt!

Weber Mihály

PARTSZERVIZSÉ

Vissza a mozgalomhoz!

(F. T.) Szeptember második felében, több mint egy hónappal ezelőtt született meg — sok viaskodással teli nap és éjszaka után — e cikk alap gondolata. Azokban a hetekben talán legmagasabbra csaptak a lángok, lehangosabban, legszenvedélyesebben csaptak össze a nézetek — ma már lemérhetjük — mérhetetlen kárt okoztak a mozgalomnak. Az elveket képviselő személyek körüli viták személyeskedéssé fajultak, amely a nagy többség előtt elhomályosította az elvi kérdéseket. Az összecsapó nézetellentétek tökéletesen lekötötték a mozgalom aktív erőt — s a harcokká fajult viták tüzeben égött, pusztult a mozgalom. A párt-építés a mozgalom építésének gondolata, teljesen elsikkadt.

Szükség lett volna a választások higgadt, józan kiértékelésére, a teendők megállapítására. Ez megadta volna a keretet az elvi kérdések megvitatására is és alkalmas lett volna arra is, hogy a szocialista elmélet ellenőrzésének vessük alá kialakítandó gyakorlatunkat — nyilvánvalóan kevéssé vált volna vitássá egy-egy lépésünk helyessége.

A választások mérlegét a tömeghangulat vontja meg. A tömeghangulat pedig — ezt az igazságot mindenki tudja, akinek hivatása a politika, a mozgalom — soha nem számol a részletekkel, nem is alkalmas a körülmények mérlegelésére, a több síkon jelentkező és kölcsönhatásban álló problémátömeg kiértékelésére, hanem rendszerint egy síkon jelentkezik, s egy célpont felé halad szenvedélyével. Nyilvánvaló — ennyi tisztességet minden vitakörzről fel kell tételeznünk —, hogy a vita résztvevői a párt megmentését akarták.

De milyen legyen a párt arculata? Milyen tartalom töltse meg a kereteket? Ezek már elvi kérdések s itt összecsaptak a nézetek anélkül, hogy ez valóban nyílt elvi vita lett volna. S miközben arról folyt a szó, hogy milyen legyen a párt — a párt csaknem széthullott.

A választások kiértékelése illetékes funkcionáriusok részéről szóban vagy írásban csak igen szórványosan jelentkezett innen is, onnan is, de a légkör nem volt alkalmas arra, hogy a kiértékelések helyességét megvitattunk volna, s heves visszautasításban részesültek azok részéről, akiket akár innen, akár onnan érintett. És nem jelentkeztek olyan kiértékelések, amelyeket a mozgalom egészséges kohéziójából várni lehetett volna — s itt mutatkozott meg leginkább pártunk betegség tünete —, senki sem követelte augusztus 31-e konzekvenciájaként, hogy organizációnk és megnyilvánulásaink néhány valóban gyenge pontját haladéktalanul javítsuk meg, hogy az eddiginél alaposabban, módszeresebben, célirányosabban és mozgékonyabban dolgozzunk. Igaz, hogy ez elismerése eddigi gyakorlati munkánknak (mert ez talán arra is utal, hogy elvtársaink úgy érzik, hogy apparátusunk megtesz mindent s amit a választásokon veszítettünk külső körülmények miatt, nem mozgalmi síkon, hanem politikai síkon veszítettük el), de ez nem ment fel az alól, hogy meg ne lássuk a választási eredménynél is megmutatózó reakciós és ellenforradalmi erőket, amelyekkel szemben erős, főtöképes mozgalmat állítani kötelességünk. De ezt követeli tőlünk az a felismerés is, hogy csak így erős, helytálló az egyetemes munkás-

mozgalmon belül, az öt megillető helyen a Szociáldemokrata Párt.

E sorok írója — akit a mozgalom egyik leggyakorlatibb helyre állított — az elmúlt hetek során számtalanszor tett eredménytelen kísérletet, hogy sürgesse az elsikkadt mozgalom életrekelését. S ha kritika érheti — álljon itt a súlyosan marasztaló önkritika —, mindenképp előtt az, hogy ez az írás nem egy hónappal ezelőtt jelent meg. Akkor iránytmutató lett volna (ezzel is segítette volna a mozgalom ügyét), ma rekrimináció, aláhúzása egy alodáztalatlan szükségességnek. Ennyi mindenre indokolja megjelenését.

Szükség van a vitákra — a valóban elvi kérdéseket tisztázó vitákra. És azokra a vitákra is, amelyek gyakorlati mozgalmunkat vannak hivatva alaposabbá, módszeresebbé, célirányosabbá és lendületesebbé, tehát: *ütőképesebbé tenni az osztályharc frontján.*

Az elmúlt két hónap az önmarcangolás két hónapja volt, elveszett a gyakorlati mozgalom számára. Soha többé nem szabad ennek felelősséget vállalni a munkásokszállal szemben. Külső erők, a választás eredményei sem tudtak ennyit ártani a mozgalomnak. A rombolást magunk végeztük el. Ezt rendezni, sok mindent meg nem történné tenni kötelességünk a munkásokszállal szemben.

A választási eredmények mutatják: igen sok tennivaló van ebben az országban politikai téren.

Az ország gazdasági helyzete világosan mutatja: igen sok még a tennivaló s a gazdasági és politikai tennivalók ezen a téren is szorosan kapcsolódnak, hatnak egymásra.

És az ország köznevelésének terén? A tájékoztatás területén? Megannyi sok feladat. Megbirkózni velük csak erős munkásmozgalommal lehet. S a munkásmozgalom csak szervezetében és marxista tartalmában erős Szociáldemokrata Párttal szilárd és átütő.

Az elmúlt két hónap kritikátlan kritikája után legyünk egyek egy kritikában. Akarjunk egy jobb, szervezettebb, dialektikus elméletétől és osztályharcos gyakorlatától jobban áthatott mozgalmat.

Vissza a mozgalomhoz!

Felhívás!

Az utóbbi időben, dacára többszöri nyomatókos felhívásunknak, több szervezetünk különböző okból visszaküldi a *Pártszervezet*-et. Nem akarunk itt azokkal foglalkozni, akik ezzel nemtetszésüknek adnak kifejezést egyes cikkekkkel szemben, mert ez nem tartozik ide. De, feltétlenül ragaszkodunk ahhoz, hogy az elvtársak vegyék tudomásul, a *Pártszervezet* a párt hivatalos közlönye. Ezt minden pártszervezetnek meg kell venni és terjeszteni is kell. Nem lehet pénzhányra való tekintettel visszaküldeni, mert 20 fillér nem lehet akadály. Kérjük az elvtársakat, foglalkozzanak kissé behatóbban a terjesztéssel, mert ezzel sok más fáradságtól kímélik meg magukat. A jövőben akár visszaküldik a lapot, akár nem, mi az elvtársakon az úrat követelni fogjuk. *A Szerkesztőség*

A munkásegység történelmi fejlődése

I.

Nem mondhatunk újat a munkásegységről, akkor, ha nem nézzük meg a kérdést alaposabban, ha csak mint aktuális problémával foglalkozunk vele, ha csak a választások szempontjából, a magyar politikai élet szempontjából vizsgáljuk. Lehetetlen ezt a problémát teljes egészében látni, ha nem adunk feleletet először arra, hogy mi a szociáldemokrata párt, mi a kommunista párt és ha a szociáldemokrata párt és kommunista párt történelmi fejlődésével — legalább hézagosan — nem foglalkozunk. Minden organizációnak, mint ahogy minden organizmusnak — az embernek is, — jelenét, mostani létét, karakterét, egész jövőjét csak úgy ismerhetjük meg, ha ismerjük történetét, születésétől. Az ember megismerésénél döntő szerepe van a születésnek, a gyermekkornak, annak megismerésének, hogy az ember egész lényét meghatározza a születés, a gyermekkor. Ez vonatkozik a pártokra is. A pártnak lényegét, az egész létét meghatározza a születés, a gyermekkor, a felnőttkor, tehát a párt, az organizmus egész eddigi története.

Ha a szociáldemokrata pártot és a kommunista pártot nézzük és felteszünk olyan kérdéseket, — pusztán a ma aktuális politikai helyzetéből — hogy melyik a jobb, a forradalmi párt, melyiknek van igaza a különböző kérdésekben, akkor a konklúzióink helytelen, tudománytalan lesz, mert hiszen kihagytuk a legalapvetőbb dolgot, hogy mi is a Szociáldemokrata Párt, és mi a Kommunista párt.

Ha a szociáldemokrata párt születésének körülményeit vizsgáljuk, egy dátumban jelölhetjük meg születését, bár a szociáldemokrata párt születése folyamat, a dátum kiragadott, de ez a dátum az, ami határkövet jelentett: 1863 az Általános Német Munkásegyesület megeremtése, melyet Lassalle alapított. Az Általános Német Munkásegyesület az első olyan szervezet, amely a marxizmus alapelvein épül fel. Természetesen erről a szervezetről nem mondhatjuk, hogy száz százalékos marxista volt, mert hisz polgári, antimarxista elemeket is tartalmazott, mégis ez volt az első olyan organizáció, amely a szociáldemokrata alapelveken épült fel. A kor, amelybe a Szociáldemokrata Párt született, a liberál-kapitalizmus, a szabadverseny kora. A szabadverseny érvényesült és mint progresszív valami, mint lebontója a gazdasági életben, a tudományban és a közgazdaságban a feudalizmus zárt egységének, annak, amelyik a szabad gazdasági és politikai tevékenységet kizárta. Ez a szabadverseny, a kapitalista liberalizmus korszaka rányomta bélyegét a munkáosztály pártjára: a Szociáldemokrata Pártra. Büszkén szoktuk mondani, hogy vitaköz párt vagyunk! Ez a jellegünk együtt született a liberál-kapitalizmussal. A mi vitaköz voltunk a szabadverseny liberal-kapitalizmus eredménye, tevékenysége a parlamenttel függ össze. Mi vitaköz párt vagyunk, mint ahogy a polgárság vitaköz osztály.

A feudális társadalomban a szabad véleménynyilvánításnak nem volt olyan tere, mint a kapitalizmus kialakulásakor. Megállapíthatjuk, anélkül, hogy értékelnénk és akár pozitív, akár negatív tulajdonságait vennénk szemügyre vitaköz párt voltunknak, hogy a párt egész ideológiája és szervezete lazán az erők szabad játékán épül fel. Hogy mit jelentett a párt-liberalizmus, arra nézve számtalan példát idézhetnénk a párt történetéből, a különböző kongresszusok programjaiból, pl. a góthai program egy pontját, amelyik a vallás kérdésére vonatkozik. „Mi szociáldemokraták a vallás szabadság alapján állunk, nem várunk bele párttagjaink vallást ügyeibe“. Ez a követelés a liberálkapitalizmus követelése az államhatárral szemben. Itt is visszatérő kérdések a pártban a liberalizmus nézetei. Ez az, amivel dicsekedni szoktunk. A párt történetét és a munkámozgalom történetét csak

hézagosan ismertethetjük, csak amennyiben nélkülözhetetlen a munkásegység kialakulása szempontjából. Mi jelent a munkásegység? A Szociáldemokrata Párt egységét, az Általános Német Munkás Egyesület és a német szociáldemokrácia egységét, mely rányomta bélyegét az európai szociáldemokráciára.

Ha a munkáosztály egységéről beszélünk, még messzebb kell visszanyúlunk, mint 1863. 1847—48-ig, a Kiáltvány megjelenéséig, mikor még egy párt sem volt. A kérdés nem akkor vetődött fel, amikor már kialakultak a pártok, mert ez a párt centrikus feljegzése a munkásegységnek, csak ma jellemző ránk. Ez a probléma először a Kommunista Kiáltványban vetődött fel. Idézem: „A kommunisták célja a proletáriátus osztály-szervezése.“ Azaz a munkásegység megeremtése. A bérmunkásokat egy osztályá kell kövösölni. Azért kell megeremteni az osztálytársadalom utolsó osztályát a proletáriátusból, mert csak ennek az osztálynak a megeremtésével szüntethetjük meg ezt az osztályt és magát az osztálytársadalmat. Tehát a munkásegység kérdését a Kommunista Kiáltványban fogalmazták meg először. Ha azt mondjuk, hogy a Kommunista Kiáltvány megjelenésével Marx és Engels megeremtette a munkásegységet, az egységet az elmélet és gyakorlat között, a tudományos szocializmust, nem fogalmazunk pontosan. Marx és Engels megeremtette ugyan a proletáriátus egységét, osztályá szervezték a proletáriátust, de ez nem teremthető meg azáltal, hogy akár tudományosan, annak feltételeit pontosan megszabjuk, hanem maga a gyakorlat az, ami vagy egységes volt, vagy pedig súlyos konfliktusokhoz vezetett. Az egységnek minden percében a gyakorlatban kell megmutatkoznia, mert megszabad, és ez felesleges erőpazarlásokhoz vezet. A proletáriátus osztályjellege pedig nem tűri meg a gyakorlat és az elmélet közötti különbséget. Ryen értelemben beszélhetünk később a munkámozgalmon belüli szakadásokról. Ne úgy nézzük a szakadást, mint a munkáosztály egységének a szétszakadását, mert teljes egység soha sem volt meg másképpen, mint tendenciában. A meglévő munkámozgalmat, az akkori mozgalmat ne azonosítsuk a proletáriátussal, csak annak egy részével.

(Folytatjuk)

Lux László

Vegyük számba erőinket

A Szociáldemokrata Párt választmánya sok kérdésre megadta a választ. Megoldott néhány problémát, melyeket feltétlenül már meg kellett oldani. Ez tehát meg van, baj már nincs, csak éppen néhány mellékesnek látszó dolgot kell még tisztázni. Így például azok, akik azt hiszik, most már nem lehetnek a dolgok tovább, azok nagyon tévednek, mert a dolgok maguktól nem mennek. Elsősorban mi csakis magunkra építhetünk, ez biztos. Nem várhatjuk azt sem, hogy mások jóindulata, vagy jóakarata elintézi a mi ügyeinket. Mindenekeéki tehát számba kell vennünk azokat a már meglévő jelenségeket, amelyekre építve megkezdhetjük azt a munkát, ami azután a megoldást tényleg meg is hozza.

Mire építhetünk tehát? Először is arra, hogy a megadott irányvonalat ismerjük, ill. legalább is mindenkinek, aki a pártot építeni akarja, ismernie kell. E nélkül nem tudjuk fenntartani az intranzigens szociáldemokrata politikát, ami miatt minden oldalról ütnek bennünket. Vegyük végre tudomásul, hogy nemcsak hi-

lának vannak, amiért támadnak és joggal támadhatnak is, hanem sokszor csak azért támadnak, mert nem engedjük magunkat eltéríteni a helyes útról.

Azatán építhetünk a meglevő szocialista öntudatra, mely sok elvtársunknak mégis megvan. Ezt az öntudatot fokozni lehet, kell is és főleg egyre szélesebb körben kell meghonosítani. Mert ha igaz az, hogy sok elvtársban van öntudat, akkor igaz az is, hogy ennél sokkal nagyobb azoknak a száma, akikben nincs. Nem is lehet, mert fogalmuk sincsen arról, hogy ez mi fán terem. Persze ez sem bűn, csak nagyon kellemetlen.

De építhetünk arra a veszélyre, amely állandóan a fejünk felett lebeg, főleg a mai viszonyok között és ami össze is kovácsol. Ismerjük ezt a veszélyt. Nincs másról szó, csupán arról, hogy ha csak egy mód van rá, szeretnék a pártunkat megszüntetni. És legyünk tisztában ezzel a kérdéssel egyszer. Ebben nincs barát vagy ellenség. Mindenki, aki nem tartozik a párthoz, egyetért abban, hogy a párt megszűnése egyvel kevesebb politikai ellenfelet jelent, noha a demokrácia érdeke azt kívánja, hogy a bázisát képező pártok egyek legyenek. Ez egy olyan veszély, ami összekovácsolja az embereket. De csakis azokat, akiknek nem mindegy, hogy melyik párt tagjai mert úgy érzik, csakis ebben a pártban találják meg a felfogásukkal

egyező álláspontot. Nem állítjuk ezzel azt, hogy a mai politikai helyzetben így alakul ki a kép, mert ez hamis beállítás lenne. De mint természetes folyamat fennáll és éppen ezért számolni is kell vele.

Végül az emberekre építhetünk, akik a pártot alkotják. Kik ezek az emberek? Szerinte az országban, de széles a világon találjuk meg őket. Emberek, akik teljesen magukévá tették a munkásosztály, a dolgozók ügyét. Akik nem térnek le a helyes elmélet útjáról, akik nagyon jól tudják, hogy az emberiség ügyét, a haladás ügyét csak úgy szolgálják a legjobban, ha nem kizárólag a maguk érdekeit tartják szem előtt. Tudják, hogy a saját érdekük is úgy érvényesül a legjobban, ha szerves részét képezi a közösségnek.

Ha így számbavesszük meglevő erőinket, akkor azt látjuk, hogy még sok a teendő, de roppant erőfeszítéssel meg is tudjuk oldani a feladatainkat. Ne álltassuk tehát magunkat azal, hogy most már minden rendben van, krízis nincs, erőksek vagyunk. Ezek után bármilyen történi is, nem róhatjuk fel másnak, mint a saját munkánk eredményének. Kevesen vagyunk, ha marjuk egymást, még kevesebben leszünk. Van elég ellenségünk, marjuk azokat. Még nem állhatunk a jól végzett munka tudatával. Még nincs megállás és elég hosszú ideig még csak a pihenésre sem gondolhatunk.

Forgács Géza.

EGÉSZSÉGVÉDELEM

Dr. Faludy Ferenc egy. magántanár, főorvos.

I.

Az az évtizedes tapasztalat, melyet egy biztosító intézetben végzett orvosi munka közben szereztem, úgy érzem, eléggé feljogosít néhány megjegyzés megtételére. A biztosító intézetek orvosi rendeléseit évtizedek óta igen sok kritika illeti s valljuk be, nem egészen jogtalanul. A túlhajszolt orvosi munka, a váróhelyiségek zsúfoltsága, a munkaerőhiány gyakran vált ki elégedetlenséget, de nemcsak a biztosított tag, hanem az alkalmazott orvosi személyzet részéről is. Ezt minden illetékes tényező tudja s igyekszik is a mostoha körülményeken javítani, ami a jelenlegi körülmények s anyagi lehetőségek között nem könnyű feladat. Igazságtalanok lennének azonban, ha e mindenki előtt jól ismert panaszok mellett nem látnánk meg azokat az óriási jelentőségű közegészségügyi eredményeket, melyeket úgyszólván kivétel nélkül minden biztosító intézet fel tud mutatni. Nem szeretném elvtársaimat száraz statisztikai számadatok felsorolásával untatni, de le kell szegezmem, hogy a biztosító intézetek orvosi működése a közegészségügy szempontjából igen megnyugtató képet nyújt. Itt elsősorban arra a felbecsülhetetlen értékű munkára gondolok, melyet az orvos betegségmegállapító és gyógyító tevékenysége közben végez. Nem említem itt az iparban egészségvédő berendezések létesítése körül kifejtett tevékenységét, sem az utóbbi időben bevezetett ú. n. szűrővizsgálatokat, csak azokra a mindennapi orvosi gyakorlatban rendszeresen alkalmazott vizsgáló eljárásokra hivatko-

zok, amit a mai biztosítóintézeti orvos orvosi működése közben végez. A vér-, köpet-, székletvizsgálatok, baktériumkimutatások, a röntgenátvilágítások és felvételek — hála a biztosító intézeteknek — a mai biztosító orvos mindennapos, rendszeresen alkalmazott eljárásai vá lettek. Ha átnézzük akármilyen biztosító intézet orvosi rendeléseinek egynapos anyagát, a szakember előtt ugyan nem, de a közönség előtt bizonyára meglepőnek fog feltűnni, hogy tucatjával fordulnak elő olyan vérbajcs, gümőkóros vagy egyéb fertőző betegséget jeleztető leletek, melyek egy-két évtizeddel ezelőtt biztosan rejtve maradtak volna, mert vagy egyáltalán nem okoztak tüneteket s csak egy másik, vele kapcsolatban nem lévő betegség miatt került az orvos elé, vagy pedig influenza, meghűlés stb. semmit nem mondó diagnózisa alatt lappangtak. Mivel azonban a mai orvos egyes vizsgálatokat sokszor bizony a beteg tudta nélkül is majdnem mindig elvéggez, a lappangó, tüneteket elő sem idéző baj felszínre kerül. Azt sem kell megmagyaráznom, milyen hasznót jelent a köz szempontjából a typhus, diphtériabacillusok milliárdjait őrítő egyébként teljesen egészséges ú. n. bacillusgazdák kikutatása és ártalmatlanná tétele. Különösképpen fontos ez akkor, ha az illető foglalkozásánál fogva igen sok emberrel, sőt gyerekekkel érintkezik. Ezért nagy jelentőségű és eléggé nem szorgalmazható a tanszemélyzet, élelmiszeripar stb. dolgozóinak időszakos átvizsgálása, de ez adja meg az értelmét a szűrővizsgálatoknak is, amelynek anyagi lehetőségét úgyszólván kizárólag a biztosítók adják meg. Egyetlen fertőző tüdőbeteg körül a fertőzötték egész serege található, de minden elképzelést felülmúlhat az a kár, amit pl. egyetlen nyílt tüdőtuberkulózisban szenvedő tanerő legtöbbször tudtán kívül a serdületlen gyermekek között okozhat.

(Folytatjuk.)

ÉVFORDULÓINK

1918 Októbere

huszonkilencedik évfordulóját bensőséges megemlékezéssel ülte meg a magyar szociáldemokrácia tábora. Boldogok vagyunk, hogy szabadon, érzéseink szerint áldozhatunk azok emlékének, akik — immár közel három évtizede — forradalmi érzésük és szocialista energiájuk erejével kiküzdötték a magyar nép számára a nagy változást, amely nélkül a ma magyar demokráciája nehezebben, bizonytalanabban foghatott volna a munkához.

Mert 1918 Októbere *nagy tanulságokkal* teljes. Erényeivel és hibáival egyaránt. Mert volt *hibája* is, amelyről a szociáldemokrata önkritika parancsából olyan sokszor és annyit beszéltünk. *De tele volt erénnyel, szépséggel, igazsággal, jószággal!* A túlsó oldalon, a kétekedők, a konzervatívok, sőt, a reakciók oldalán is el kellett ismerni, még a fehér terror borzalmas hónapjaiban is, hogy Október tiszta volt, nem tapadt hozzá a politikai hunoutkodásnak, a helytelen vagyonkezelésnek, az erőszakkal való fellépésnek még a gondolata sem.

Milyen kegyetlen viszonyok között milyen nagy céljai voltak! A magyar népet évszázados tradíciói, érzése, igazságának tudata ellenére ostoba politikai vezetői belevitték egy háborúba, amely már az elindulása percében elveszettnek és katasztrófával fenyegetőnek látszott, katasztrófával fenyegetőnek azok számára is, akik gonoszul elindították, de azok számára különösen, akik e gonosz politikusok oktalanságának kiszolgáltatottjai voltak.

Négy esztendőnél tovább tartó vérözön, a szenvedések irtózatos sorozata tizedelte a magyarságot. És amikor a gonoszoknak, oktalanoknak és gyáváknak békét kellett kérniük, az egész világ részéről meggyűlölt, társatlanul, magára hagyottan, romok tömegén, az újjáépítés gigászi feladataival terhelt, nyersanyag nélkül állottak ki azok, akiknek át kellett venniük a vezetést. Az 1918-as októberi forradalmi napok a Nemzeti Tanácsban, a szociáldemokrata pártszervezetekben és a szakszervezetekben mindig csak a háborús politika vezetőinek gonoszágáról és az új politika embeleinek nehéz tennivalóiról beszéltek.

És nem a lelkesedés, nem a mámor vezette a forradalmi tömegeket, azokat különösen nem, akik ezeknek a tömegeknek az utat akarták mutatni, hanem *a tennivalók tömegei*. A forradalmi napokban a proletárság tartotta fenn a rendet. És szinte csak *egy* osztály, a szervekedett dolgozók osztálya vállalta a romokból való felépítés óriási munkáját. Milyen hatalmas tábora volt ekkor a nekigyürkőzésnek! Milyen egyszerű állomásai lettek volna a szocialista építésnek, a demokratikus berendezkedésnek, ha a Nyugat győztes nemzetének kapitalizmusát és imperializmusát el nem vakítja 1918 nyarán és őszén az olesón megszerzett győzelem mámorára, ha a Nyugaton is szóhoz juthatott volna az értelem és ereje lehetett volna a demokráciának és a szocializmusnak! Majd ítéld arról a történelem, hogy 1918-ban és 1919-ben kik hibáztak, kik voltak okozói annak, hogy ellenforradalmi évtizedek szörnyű borzalmain keresztül miért kellett eljutnia az emberiségnek 1939 szeptemberéig!...

Mi, magyar szociáldemokraták — amikor együtt ünnepelelünk a dicsőséges orosz proletárforradalom győzelmének harmincéves jubileumán a világ szocialistáival — a mi évfordulónk alkalmával háls megemlékezéssel gondolunk vissza a 29 évvel ezelőtt lefolyt napokra, gondolunk Október nagy győzelmére és a hónapok multával elkövetkezett bukására, gondolunk Október nagy erényeire és hibáira is. És amikor építjük az új magyar demokráciát, nemcsak lelkesülünk a régi napok nagy-szerű eseménysorozatának emlékein, hanem tanulunk is: demokráciát építeni, szocializmust építeni, új világot építeni csak határozott, kemény, kikezdetetlen osztályegységgel lehet!

Révész Mihály.

A Sportcsarnokban október 31-én összejött a Szociáldemokrata Párt nagybudapesti összehozottsága, hogy emlékezzen 1918 október 31-re, amikor Magyarországon másodszor próbálták meg a népi jogokat érvényre juttatni. Mi, akik ma is megfeszített erővel küzdünk, hogy a demokráciát az országban érvényre juttassuk, büszkén hirdetjük, hogy 1918 október 31-én is ott álltunk az első sorokban.

A Szovjet-Unió harmincéves fennállásának évfordulójára

November hetedike az újabbkori történelem legdöntőbb eseményének, az úgynevezett „októberi“ orosz forradalomnak harmincéves évfordulója. Aki foglalkozott történelemmel, aki ismeri a munkásmozgalom feltételeit, az természetesen nem tudja 1917 októberét más szemmel nézni, minthogy keresi és kutatja belőle a tanulságokat, az útmutatást: merre kell menni, hogy a dolgozók osztályának felszabadítását minél jobban és minél gyorsabban meg lehessen valósítani. Természetes azonban az is, hogy ilyen alapvető társadalmi, gazdasági és politikai átalakulás, mint amit 30 esztendővel ezelőtt Lenin vezérlete mellett vívott meg az orosz munkásság, nem maradhat hatástalan a kulturális fejlődés terén sem, sőt, talán nem túlzás, ha azt állítjuk, hogy az igazi és végző eredmények a szerkezeti átalakulás alapvető hatása elsősorban éppen kulturális területen mutatkozik meg.

Most harminc esztendeje, az orosz nép 76%-a nem tudott írni-olvasni, s valójában nem is tudta, hogy kultúra van a világon. A forradalom győzelme után tanítók és tanárok ezrei járták be a hatalmas ország minden falvát, minden kis települését. Harminc esztendő alatt a félvad orosz parasztság eltűnt, s helyét kulturált, s a kultúrát tisztelő fiatalság foglalta el. A Szovjet-Unióban ma gyakorlatilag megszűnt az *analfabétizmus*. A világ második legnagyobb könyvtára — a British Museum után — a leningrádi könyvtár, de utána sorrendben még öt orosz könyvtár következik, megelőzve az amerikai és francia könyvtárakat is.

Talán nincsen rá példa a történelemben, hogy ilyen rövid idő alatt, ilyen nehéz feltételek közepette egy nép ilyen hatalmas fejlődésen ment volna keresztül. Valóban századok mulasztásait pótolta be a három évtized, ez a három

Évtized azt is bizonyította, hogy a szocialista társadalmi rend s a felszabadított ember a kultúra igazi táptalaja.

A szovjetrendszer döntő hatása a kultúrára éppen abban van, hogy megteremtette azokat a széles tömegeket, amelyek kulturális munka, a művészi alkotás igazi táptalaját adják. Új rétegeket, széles és milliós tömegeket hódított meg az orosz kultúra, s nemcsak az orosz kultúra, hanem az egyetemes emberi kultúra szá-

mára. A nagy társadalmi és politikai forradalommal együtt ez a kulturális forradalom a legjelentősebb s legbiztatóbb eredménye az októberi forradalomnak. Új és szabad embereket nevelt az új és szabad kultúrában, embereket, akik a közösségért élnek s akik az élet legnagyobb értékét az emberiség, a szabad emberiség közös kincsében, a művészetben, a tudományban, az emberi kultúrában látják.

Révész Ferenc.

Emlékezzünk Mártirjainkra!

„Édes, drága jó fiúk,
Óh, halottakként ébredök,
Be szeretőn rántom ki kardom
Arnyas, szent rangotok előtt
S benneteket meg most talállak.”
— *Ády Endre: Halottak élén.*

Van egy fajta érzelmes emlékezés, hivatalos, naptári, dátumokra járó, gépies formula, amely ilyenkor árasztja a száraz adatokat, önti a félelmetes számokat, mint a pontos lexikon. Nem lehet rápirítani erre a könnytelen érzélgőségre, nem lehet azt pontatlanságon rajta-csipni. Szavai pedánsan rendezettek, hangja kínosan tisztá, meg van fészülve, ki van mosdatva, olyan rendes, mint egy egyest váró, remelő iskolai feladat. De az érzékeny fül megérzi rajta a rejtett hamis hangokat. Hiába minden kendőzés. Be, sokszor hallgattuk végig rosszul leplezett unalommal, készülő ásitásunkat idejében elfojtva az aradi tizenhárom vértanura vagy az első magyar felelős minisztérium független, elbukott tagjaira rakószöntő, iledelmes, gondosan válogatott szócicomákat. Aztán — illa berek, nádak erei — tovább álltunk, magunkról lesimitottuk a már-már illetlen fogalmakat, s azon merengtünk mord kedvünkben: hát ez a „hálás utókor”? De mit is jelent mindez azzal szemben, amit elfelejtésünk akarva sem sikerül, aminek a megemlékezéséhez, a feledésbe borulásához két-három ember-élet is kevés. „Oly korban éltem én” — mondja maga is a szörnyű, gyilkos fasizmus áldozata, Radnóti Miklós, a kivételes tehetségű költő, — „e földön, mikor az ember úgy elaljasult, hogy önként, kéjjel ölt, nemcsak parancsra...”

Szerencsénkre, a szocialista emlékezés nincsen dátumokhoz cövekelve. Képeczünk egy-egy komor gondolatot. Megihlet valamely megdöbbentően értelmes fogalom, teli mély tartalommal, felharsannak belülről az indító kifejezések: áldozatkészség, törhetetlen akarat, szenvedélyes meggyőződés, kérlelhetetlen tudatosság, elszakíthatatlan összetartozás, világos tájékozottság, pontos tájékozódás, és már sorjáznak is a megfelelő kifejező szavak, s juteszünkbe róluk az illő hasonlat, az odatartozó vonatkozás. Im-már nem az élő hasonlóság, sajnos, hanem a halott illetékes emlékezete. Hadd folytassuk most a megidézett tanu, kortárs, Radnóti Miklós félelmetes igaz sorainak recitálását, ki barbár korunk dantei poklát hűségesen ábrázolja: „oly korban éltem én e földön, mikor besügni érdem volt s a gyilkos, az áruló, a rabló volt a hős...” Ezeknek a züllött besügóknak, szörnyű gyilkosoknak, beestelen árulóknak, könyörtelen rablóknak könnyű volt a dolga, a fegyvertelen, védtelen áldozatok ellenállás nélkül estek karmaik közé, ezrek, tízezrek,

százvezrek anélkül pusztultak el, hogy a egyetlen pribékek arcába üvöltötték volna gyalázataikat. Mégis volt valami, voltak egynehányan, ijesztően kevesen, megaláztak és főként megkínzóttak ők is valamennyien, de ezek méltóságteljesen, emberi szellemük emelkedettségével, mindenesetre példaadóan néztek sorsukkal szembe. Szocialista magatartásuk fénylőn beragyogja kálváriás útjukat.

A fehér terror piszkos kezű banditái is már jól értettek gyalázatos mesterségükhöz. A kemény jellemű, kitűnő koponyájú *Somogyi Bélát* s rajongó lelkét, készséges famulusát, *Bacsó Bélát* szörnyű, embertelen módon irtották ki. Azóta fejlődött a technikájuk. A pusztítás, a rombolás szörnyű furiái fantáziát megcsúfoló módszerekkel elégitették ki véres, éhes szadzizmusukat. A csúf, idétlen képeket, az ocsmány, állati mozdulatokat felejtjük el mielőbb. A remek dialektikája *Mónus Illés*, a finom elemző, nagytudású *Braun Soma*, a lelkiismeretes, buzgó *Kabók Gyula* emlékezésünk középpontjában, ma is még szinte elevenen sürögnek-forognak. És ott a többi, se szeri se számuk, akiket egyenként megértő jelzőkkel illetni profanizálásnak tetszene. Mégis hadd soroljam fel néhányukat: *Linhardt Antal*, *Szepessy Albert*, *Karácsonyi Sándor*, *Farkas István*, *Knur Pálné*, *Koltói Anna*, *Gál Benő*, *Deutsch Jenő*, *Herzka Pál*, *Kasztel András*. Néhány kiragadott név, a mozgalom színe-java. Nő, párt, szakszervezeti, ifjúsági mozgalom könnyezi a mártírjait. Ó, mennyien vagytok, szent barátaink! Ó, milyen kínos érzés a tehetlenség! Itt az ideje, hogy életetek példáit, hogy munkásságotok remek eredményeit összefoglalón mutassuk be, mutassuk fel a mostaniaknak, a maiaknak, az újaknak, a kezdőknek. Tanubizonyásául, azon példálózva, hogy a szocialista mozgalom akkor nagy, akkor erős, akkor hatásos, akkor elpusztíthatatlan, ha akadnak olyanok, akik érte nemcsak élni, hanem életüket feláldozni is képesek. Mint ti tettétek.

Kálmán József.

De a munkásmozgalom mártírjai közé tartoznak a Szovjet-Unió Vörös Hadseregének az a sok tíz- és tízezer tagja, akik a világ proletáriátusa felszabadításáért ontották vérüket Magyarországon, November 1-én, amikor a párt mártírjai emlékének áldozott, a mártírok közé felvette a hős szovjet katonákat is. Nemcsak különböző temetőekben nyugvó, a párt hősi halottjainak tekintett mártírok sírjait koszorúzik meg, hanem a Szovjet-Unió hősi emlékműveit is. Szónokaink fogadalmat tettek, hogy a s ő példájuk nyomán harcolnak a szocializmus diadaláért.

Az esti egyetemi munkástanfolyamok tanulási eredménye

Az esti egyetemi munkástanfolyamok 1945-ben indultak meg. Az első tanfolyam a jogi volt, majd ezt követték 1946. őszén a közgazdasági és a bölcsészeti esti munkástanfolyamok.

A szabályzat szerint aki 2 éven át sikerrel végezte a tanfolyamot, rendes hallgatónak beiratkozhat. Egy évet beszámítottak az egyetemi kötelező időbe. A tanfolyamokat azok számára létesítették, akiknek nem volt módjukban érettségit tenni. A felvételhez csak felvételi vizsga letétele szükséges. Iskolai képzettség nem jön számításba, mert éppen azokon kell segíteni és azokat kell előbbre vinni, akik iskolai képzettséget nem szerezhettek. Az érettségit nem lehet feltételül kitűzni, hiszen a szervezett munkásságnak nagyon kis százaléka tette, vagy teheti le az érettségit, ma is, mert esztendőkre van szüksége, amíg ezt elérheti és akkor még mindig csak lehetősége van arra, hogy az egyetemre bejusson. De még akkor is ott van a nagy nehézség, hogyan járjon el az egyetemi előadásokra?

A második évről most vizsgáztak az esti jogi egyetem munkáshallgatói. Itt közöljük a vizsga eredményét:

Az 1946/47. tanév végén (júniusban).

I. évfolyamú vizsgára jelentkezett 100, megfelelt 92, ebből
 Férfi: kitünő 4, jeles 15, jó 34, elégséges 13
 Nő: " 4, " 9, " 8, " 13,
 Összesen: kitünő 8, jeles 24, jó 42, elégséges 18,—92

II. évfolyamú vizsgára jelentkezett 117, megfelelt 116.
 Férfi: kitünő 5, jeles 41, jó 50, elégséges 5,
 Nő: " 3, " 8, " 4, " " ,
 Összesen: kitünő 8, jeles 49, jó 54, elégséges 5,—116

Ez a 116 hallgató „Képesítő Oklevelet” nyert. Ezek közül 111 jogosult arra, hogy kedvezményesen folytathassa egyetemi tanulmányait az egységes jog és államtudományi doktori fokozat elnyerése végett.

Az eredmény tehát nagyon jónak mondható és így megdől az az állítás, amely szerint az érettségizett hallgatók előnyben vannak a nem érettségizettek fölött. Hiszen ezen az esti munkástanfolyamon, ahol nagyrészt nem érettségizett hallgatók vannak, a bukottak száma 8 százalék. Nem hisszük, hogy a rendes vizsgákon, ahol csupa érettségizett hallgató van, ilyen eredménnyel tudták a vizsgát letenni.

A Közgazdasági Kar Egyetemi Esti Munkástanfolyamától július és szeptember havi záróvizsgálatai a következő eredményeket mutatják:

vizsgázott	férfi	nő	összesen
kitünő	4	2	6
jeles	13	3	16
jó	16	9	25
elégséges	9	3	11
elégtelen	3	5	8
Összesen:	45	21	66

Amint látjuk az az eredmény itt is igazolja azt a felfogást, hogy a hallgatók, ha nem is az iskolában, de az iskolán kívül szerettek maguknak bizonyos alapítást, melyre nagy szorgalommal és igyekezettel fölállították az egyetem által nyújtott tanítási alapot.

A Tudományegyetem Bölcsészeti Karán megtartott esti egyetemi munkástanfolyam vizsga eredménye.

Vizsgára jelentkezett 59 hallgató.

Jeles eredménnyel végzett	7	ebből	5	férfi,	2	nő
Jó	29	"	14	"	15	"
Elégséges	11	"	9	"	2	"
Pótvizsgával	6	"	5	"	1	"
Nem jelentkezett pótvizsgára	6	"	2	"	4	"

(Itt a legjobb osztályzat nem kitünő, hanem jeles)

A különféle esti tanfolyamok hallgatói közül természetesen kimaradások is voltak. Az elmaradás legtöbb esetben két okra volt visszavezethető: egyik az, hogy az illető üzemi elhelyezése nem tette lehetővé, hogy az előadásokat pontosan látogathassa, a másik pedig az, hogy az illető észrevette, hogy nem tudja követni az előadások menetét.

A tanári kar mindenütt a legnagyobb szeretettel foglalkozott a hallgatókkal, és közöttük barátságos légkör alakult ki, amely a munkát nagyban elősegítette. Nagyon jó hatással volt az is, hogy a professzorok látták milyen nagy erőfeszítésekre képesek olyan emberek, akik egész nap nehéz munkával vannak elfoglalva.

Keleti Márton.

Az R. G. kongresszusa

A Szociáldemokrata Párt Rendező Gárdája kétnapos kongresszust tartott, mely pártunk nagy eseménye volt.

A kongresszus a megbonthatatlan és sziklaszilárd pártegység jegyében zajlott le. Kifejezésre juttatta, hogy a magyar Szociáldemokrata Párt, a proletárbázis egyik legütőképesebb, legjobban nevelt tömegpartja.

A kongresszus alkotó és progresszív munkát végzett. Rámutatott arra, hogy R-gárdánk a múltban milyen heroikus erőfeszítéssel harcolt a magyar munkásmozgalmat, a proletáriátus érdekében. Szakasits Árpád, Szélig Imre és Bán Antal elvtársak referátumaikban rámutattak arra, hogy a Szociáldemokrata Párt R-gárdájának kötelessége a szocialista munkásság és az egész dolgozó proletáriátus érdekében mindenhol felvenni a harcot a reakcióval, a fasizmus maradványaival szemben. Mi a béke és a munka pártja vagyunk! Ezt dokumentálja a R. G. kétnapos tanácskozása. A dolgozók érdeke megköveteli, hogy mindannyian állandóan készenlétben és permanenciában legyünk és lecsapjunk a fasizmus minden kinövésére ellen. Felvegyük a harcot a szocialista eszme megvalósulása, a dolgozók szociális fel-emelkedésének biztosítása érdekében.

A kongresszus egy emberként ézegette le, hogy szembe száll mindenfajta agresszióval, ami károsan bántani akarja azt, hogy Magyarországon demokrácia legyen, és kűtmérgező aknamunkával, szabotázzsal, rémhírek terjesztésével — hátulról le akarja dőlni a munkásosztályt.

V. S.

Olvasd és terjeszd
 a „PÁRTSZERVEZET“-et

PÁRTSZERVEZET

Mindennapi problémáink

Falusi napszámós a faluról

Kedves Elvtársak!

En is olvasom a Pártszervezetet, mert szívemből-lelkemből szocialistának érzem magam. Pedig nem vagyok iparos, sem kereskedő, hanem hat elemít végzett kerges tenyerű proletár napszámós, alkalmi munkás. Jelenleg a vasúton dolgozom, mint pályamunkás. Két éve dolgozom itt, abban a reményben, hogy egyszer majd csak felvesznek végleg is, de sajnos ezideig ez nem történt.

A szeptember havi Pártszervezetben olvastam, ami elég sajnós, hogy a Szociáldemokrata Párt volt a leggyengébb a parasztságban. Ne tessék haragudni, de a paraszt embernek nem minden agitátor ért a nyelvén, a paraszt még ma is bizalmatlan a városi előadóval. Még el kell múlni egy pár évnél, mire teljesen összhangba lehet hozni a falut a várossal. Ezt a szegény parasztot már évszázadokon keresztül annyi csalódás érte, hogy még saját maga iránt is bizalmatlan, ha nem csizma, hanem cipő van a lábán. Mindenki tudja jól, hogy a parasztság nélkül nincs demokrácia Magyarországon. A mi pártunknak sokkal több gondot kellett volna fordítani a parasztságra, meg kellett volna nyerni a bizalmukat. Ha a nyers igazságot vesszük, az eldugott kicsi falukat fel sem keresték az agitátoraink, mert ott úgyszólam sok ember, oda nem érdemes kimeni, vagy ha ki is mentek egyszer, elmondották a beszédüket és már tovább is mentek. Nem igen volt idő a parasztság sérelmeit meghallgatni, vagy ha meg is hallgatták, nem igazodtak hozzá, szóval a városi elvtárs nem tudott idomódni a falusi paraszthoz. A választási agitáció ne legyen nevelő előadás, akkor bizalmat kell szerezni. Nem, olykor elharapódzó, diskurzusba bocsátkozni, szépen kell a paraszttal tárgyalni. A pártvezetőségnek kellett volna gondoskodni arról, hogy a falukra lehetőleg paraszt előadókat küldjön, mert mégis csak jobban ért a paraszt ember nyelvén, egy másik ugyanolyan ember. Nagy hibáink voltak. Pedig ezt a választást meg kellett volna nyernünk. Igen, de Magyarország 2000 egynéhány száz községének 60%-ában még mindig úgy beszélnek a Szociáldemokrata Pártiról, hogy az iparos párt. Számtalanszor hallottam, ahogy beszélgettek a magamfajta emberek és azt mondták egymásnak, ne zavazz a Szociáldemokrata Pártra, mert az iparospárt, és ha az nyer, jövőre 3-4 mázsa búza lesz egy pár bakancs. Az ilyen embereket meg kell győzni. Kevés beszéd kell ehhez, de tudni kell, hogy mi legyen az. Arra is vigyázni kell a falvakban, a vezetők ne mind iparosok legyenek, be kell szervezni a földmunkást is. En egy 1100 lakosú községben lakom, 1946-ban vettem át a vezetését a helyi szervezetnek. Az a község 18-20 ember kivételével tiszta földmunkás. Akkor 20 tagunk volt, 1947 márciusra 40 lett, a tagtoborzáson pedig egymagam 100%-os eredményt értem el. Az 1945-ös választáson 50 szavazatunk, most pedig 134 lett a 600 szavazó közül. Ha minden községben így lett volna, azt hiszem mi lettünk volna az elsők. Ezért kell minden községben parasztvezetőt.

Barátság!
Papp Ferenc

*

A fenti levél önmagáért beszél. Igen sok helyes megfigyelés van benne, javarészt fenntartás nélkül magunkévá tesszük. Sajnos, mint mindenben, itt is az ember

hiány nehézségeivel kell megküzdeni. Kevés olyan gondolkodású paraszt, mint Papp elvtárs, aki vállalja azt a munkát, amit ma is jelent a pártmunka. De ha vállalja, jelentkezzen, úgy mint Papp elvtárs teszi.

A Szerkesztőség

MOZGALMI NAPLÓ

Mikor a szocialista agitátor a messzi vidékre látogat, ahol hónapok óta a vékonyka fűvet is elemészttette az aszály, az elvtársak elvárnák tőle, hogy elhozza az esőt s fordítva: orkánok és árvizek múltával a napfényt, mely új életet fakaszt a kihalt vidéken. Bármily szép- és bölcseszavú legyen az agitátor, mindezeket a kívánságokat és vágyakat nem teljesítheti, de elmondja helyettük, aminek céljából érkezett. Az elvtársak csöndesen meghallgatják, rábólintanak itt-ott a beszédére és némi kézfogások és dícsérgetések után szólnak eresztik. Ez a jobbik eset. Mert megtörténik, hogy a beszéd végeztén egymásután ágaskodik fel a helyéről ifjú és öreg — olyan bátortalanul előbb, mint vihar után az éppen nyújtózkodó fűszál, majd egyre nagyobb merszre és hangra kapva — mellének szegve a hetek és hónapok óta keményen kicirkalmazott érveiket és ellenérveiket. Ami sajnáltnivaló, hogy ezek az érvek és ellenérvek nagyritkán kapcsolódnak csak az agitátor beszédének hajlataiba, csak olyan lazán csimbelkednek a témájába, hogy a legkisebb szellő lefújja őket onnan. Mit tehet ilyenkor a jóindulatú messzirőljött elvtárs? Illedelmesen és erőltetett türelemmel felelget, mert nagyon érzi, hogy a valódi baj a kenyér, az eső, a peronoszpóra, a hiányzó iga miatt van ő pedig nem Isten de mégis csak nem is a követe. A szocializmus igézetében apostolkodni tehát valamivel könnyebb a fő- és nagyvárosokban, mint a félreesőbb zugolyokban. Könnyen eltalálhatják ebből, akiket illet, hogy ezt a néhány sort egyfelől korholásra, másfelől vizasztalásra fogalmaztam. Az veszi őket magára, akinek inge s akkor célba értem velük.

Justus Pál írja Marx történelmi jelentőségéről, hogy az nem mérhető csak a tudomány forradalmasításával, de ő vitte be egyszer mind a forradalomba a tudományt. Elmélet és mozgalom kölcsönhatása, a tudomány módszer és gyakorlati taktika egybehangolása, tehát a funkcionáriusok legfőbb parancsolata, ami nagyfokú készenléteket és állandó ellenőrzést követel tőlük. Nem lehet közömbös senki számára, hogy a társadalmi átalakulás meredélyes szakaszaiban olyan vezetők irányítsák szervezeteinket, akik a politikai vonal vezetésben a gyakorlatot és a gyakorlatban a politikát helyesen értékelni és alkalmazni tudják. Itt-ott lazán, vagy kevésbé összehangoltan működő végrehajtó bizottságok — a szervezetnek központi agytekervényei — nagy kárt okozhatnak egyetlen külső inger hibás vagy helytelen továbbításával. A vidék szétágazó szervezeteit a mozgalom periferiális idegvégződéseinek tekintetjük, melyekből a „központi agyba” és viszont sugárzik és áramlik a politikai, gazdasági és kulturális ingerek tömege. A forradalom — nem vulgária, de benső értelmében

napjainkban mindennél jelenvalóbb, ezért olyan fontos a külső ingerek gyors közvetítése a mozgalmal idegducaiba, ahol ellenőrizve és kiértékelve a párt követendő magatartását befolyásolhatják. Mert csak az ingerek teljességének birtokában működhet pontosan a mozgalmi szervezet, állhat ellen káros befolyásoknak és védelmezheti magát adott esetekben gyors cselekvéssel. Amikor a párt egységéről beszélünk, elsősorban a védelemre gondolunk és csak azt követőleg a támadásra. Védelem mindazok ellenében, akik — bárhol lapuljanak is — az elmélet ellenőrzése nélkül végzik a gyakorlatot és viszont, akik a tudománytalan forradalom híveiként csak a felszint kavargják s nem a problémák mélyén szántanak. Csakis a védelem biztosítása után szólíthatjuk cselekvésre egy támadásra a mozgalmal egészét az osztályelvnyomók élesapattal szemközt a proletáriátus végleges felszabadítására.

Válasszuk mottónak: *A magunk dolgáról mindig mások beszéljenek.* Nincs visszatetszőbb, mint mikor valaki — bármily ügyesen és eredményesen dolgozott — felemlegeti hangyaszorgalmát, ajtatosan dicsérgetve vélt vagy úgylehet valóságos képességeit. Olyan csendben és észrevétlen cselekedjünk és építsünk, mint a szeleket és vihart torlaszoló fák,

melyeknek gyökerei a mélybe fogódnak, megkötik a laza és „izgága” talajt, de hangjuk nincsen. A fák — ha lehetséges — jó sűrűn állnak és növekednek a földök szélén, védik a kultúrát és a várost, olyan katonák ők, akikre csak akkor figyel föl az emebr, amikor hasznukat tapasztalja. Mindig az okos természetűtől tanuljunk, gyúrjuk le a becsavágyat, aminél nincsen mulandóbb és érezzük szüntelen a nagy közösség, az osztály, láthatatlan kötelékeit. Ezek a kötelékek, melyek vonzalomból, céltudatos munkából szövődnek, akkor lesznek szakíthatatlanok, ha az elvtársaknak előbb fáj majd a mások gondja és baja, mint a sajátjuk, ha cselekedeteink a közösség céljai irányába lendülnek, ha arra a kérdésre: „Mit végeztél?” — azt felelgetik: „Közösen végeztük a munkát, az enyém, tied, az övé, az egyéni ki sem látszik belőle”. A szocialisták így beszélnek.

Ha aztán mégis egyikről vagy másikról többet és dicséretesebben szólunk, azt jelenti csupán, hogy számontartjuk egymást, bírálnak és helyesbítünk, mikor mi van soron. A fák közül is gyakran kiválik egy vagy kettő, de melyikünk kétekedhetnek abban, hogy a vihart mindig és csakis az egész erdő tartja fel roppanó és jaigató derekakkal. A mi sűrű erdünk: a félelmetes és szilárd munkásmozgalmal.

Szolnoki András

SZABAD FÓRUM

Lelkiségeépítés a szocializmusért (Az értelmiség, a nők és a fiatalság felsorakoztatása)

Valljuk és hirdetjük, hogy az események és a történések, a helyzetalakulások időpontja, minősége és mennyisége döntően függ a termelési viszonyoktól, a gazdasági körülményektől, a társadalmi szükségletektől, a technikai fejlettségtől. Döntően, de nem kizárólag. Hiszen ha elfogadnánk az anyagi tényezőket automatikusan ható és teremtő egyedüli okoknak, akkor saját politikai, szellemi és világnézeti mozgalmunk értelmességét és célszerűségét tagadnánk.

Túlsgósan kényelmes álláspont és végzetesen könyveimű elv volna azt mondani, — az idő a szocializmus számára dolgozik, a termelési és műszaki fejlődés alakításával, a társadalomnak egy törpe kizsákmányoló és egy hatalmas kizsákmányolt osztályra való felbontásával. Dőreség volna azt hinni, hogy nyugodtan rábízhatjuk magunkat az időjárás eszeszéyeire, a termőföld meglévő adottságaira, a maghordozó szélre, a tűző nap sugarra és az elmaradó esőzésre. Hogy a természet köpea legyen biztosítani élelmezésünket, vagyis életünket, szükség van a tapasztalaton, munkán és szellemi tövekénységen, gazdálkodási tudományon alapuló termelő, alkotóerők segítségét, a szellemi és a lelki tartalásra, kapálásra, növénynevelésre, mezőgazdasági szaktudásra.

Hiába érett meg a magántulajdonú termelési és elosztási szervezet a társadalmiasított alakzatra, a kollektív gépezetre; hiába vitézett le a jogfosztó politikai szervezet, a despotizmus, a monarchizmus, az abszolutizmus, a fasizmus és hiába érkezett el az igazi demokrácia ideje. A demokrácia és a szocializmus automa-
tikusan nem jön el. A gazdasági és társadalmi hatóerők és történelemformáló tényezők igényelik más termelő-alkotóerők segítségét, a szellemi és a lelki tartalom, minőségi és mennyiségi tartalom sorompóbalépését is.

A korszerű politikai és gazdasági rend felépítésének bizonyos ideák széleskörű elterjedése épügy előfeltétele, mint a megelőző politikai létformák kiüregedése és lehetetlenülése és a tőkés rendszer monopolizálódása és állandó válságokba torkolása.

De ezek a korszerű demokratikus és szocialista termelési eszmék csak úgy terjednek el, ha előbb eltakarítjuk a régi évszázados ideálokat és illúziókat, melyek már régen nem eszmék, hanem csak idejétmúlt eszmények és ábrándok. Az oktatásra és nevelésre tehát óriási feladat vár, a pártba már beszervezett milliók tömeget öntudatosítani, forradalmasítani, kulturálni kell, mert máskülönben nem lesz tartós a nép többségének anyagi és társadalmi érdekeit szolgáló demokrácia és az egyéni kezdeményezés anarchizáját nem váltja fel soha a dolgozók szocializmusának a rendje.

Kultúr feladataink vannak, mozgósítanunk kell a párt minden szellemi erejét és lelki értékét. A gyomor szocializmusa csak úgy biztosítható, ha erősítésül felsorakoztatjuk a világnézet szocializmusát, ha a tájékozatlan koponyákat megtöltjük a szocialista tudás tételeivel és a fasizma fertőzősűgű lelkeket telítjük a szocialista világnézet és etika igével.

Ki kell fejlesztenünk a munkáskultúrmozgalmat, az egész párttagságra át kell vinnünk és a színvonalat magasra fel kell emelnünk, a tartalmat ki kell bővítenünk. Tömegeinket igényessé kell tennünk. Párttagjainknak határozott szükségletet jelentsen a komoly képzőművészeti, irodalmi, zenei és tudományos művek megismerése. Hogy ezt elérhessük, nem szabad sajnálnunk az időt és embereket beállítani a kultúrmozgalom szolgálatába. Hiába elégitjük ki a munkásmozgalom elsődleges szükségességének látszó politikai, gazdasági és társadalmi követeléseit, ha az agyak és szívek kiművelésére és felénk hajlítására nem fordítunk kellő időt, pénzt és embert. Ha egy ilyen mulasztás bűnét továbbra is elkövetnénk, ma holnap már az elsősorú elért eredmények is a semmibe zállnak. Az ellenforradalom már nyújtogatja szörös csápjait a föld alól és a határokon túlról. Vigyázzunk, építsük ki a demokratikus szellemiséget és a szocialista lelkeséget a százazrekben és milliókban.

Elsősorban válasszuk el az oktatástól, a kultúrfeladatok teljesítésétől a vigalmakat és tartalmatlan szórakozási lehetőségeket megteremtését. A tingli-tangli kabaré, a jazz-muzsikás, táncvigalmak rendezése kerüljön a vigalmibizottságok és műkedvelőgardák kezébe. A kultúr- és oktatási bizottságok feladata a mult és jelen klasszikus értékű irodalmának, zenéjének, képzőművészetének, tudományosságának és elsősorban a szocialista közgazdaságtannak, társadalomtudománynak és történelemnek a tanítása és tömegbenevelése. Láttuk a 20-as, 30-as években, egészen 1945-ig, hogy

ilyen hallatlanul sokat jelentett a munkáskultúra-életlenség és szocialista erkölcsi lelkeség a mozgalomnak a mai időkbe való átmentése érdekében. Az értelmiségnek a mult, jelen és jövő társadalmában döntő jelentősége volt, van és lesz értelménél, műveltségénél és szakértelménél fogva. *Az értelmiséget meg kell hódítani!* Ennek a rétegnek a meghódítása a fiatal-sággal és a nőekkel együtt döntő élet-halál kérdése a demokráciának és a szocializmusnak.

Ezeket a társadalmi csoportokat pedig elsősorban a kulturális munkán át lehet megkapni és a haladás megbízható értelmi, szellemi, lelki, sőt fizikai élcsapatává nevelni és alakítani.

Éljünk tehát a szabadságátia lehetőségekkel és teremtsük meg a minőségi és mennyiségi vonalon egyaránt hatalmas munkás-kultúrmozgalmat! Persze nemcsak munkászavalókra, munkásdalosokra, munkászenéjésztókra van szükségünk. A porondra kell vinni és hívni a hivatásos előadóművészeket, énekeseket, zeneművészeket, színészeket, képzőművészeket, tanárokat. A pártszervezetek vezetését és tagságát rá kell szorítani a valódi kultúrunkára, számolni kell a munkásonthonok pódiumairól a gicces kispolgári szentimentalizmust és az időtlen ripacs bohóckodásokat. Nemesek szembé, gazdagabbá kell tenni az egyetemes mozgalmat, hanem teljessé és egyáltalában lehetségessé a távolabb jövőben is mindaddig, míg a demokrácia tisztaságát és a szocializmus ragyogását nem biztosítottuk az egész dolgozó társadalom számára. Építsük meg a tömegek szocialista lelkeségét és szellemiségét! *Acis Frigyes*

Köztisztviselő — szocializmus

A felszabadulás után a megújodásnak egyik legnagyobb nehézsége az úgynevezett középosztály, közelebről pedig a köztisztviselő-társadalom hihetetlen passzív, sőt mondhatnánk sok tekintetben ellenséges magatartása volt.

A köztisztviselők helyzetének megismerésére vessünk egy pillantást a középosztály, illetőleg a későbbi köztisztviselő-társadalom közeli és multbeli politikai szereplésére.

10—12 évtizeddel ezelőtt, amidőn Európaszerte szabadságshellők fújdogáltak, a magyar középosztály az országgyűlés alsó tábláján nagy eszméktől lángolva, ragyogó törvénytervezeteket alkotott. Eltörölte az ősiséget, megalkotta az örökvaltságot, kimondta a jobbágyok birtokképeségét, közherviselés, szólásszabadság, vallásszabadság, megannyi ragyogó pontjai a középosztály szabadságért folytatott küzdelmeinek.

A köznemesség kivívta a középosztály nemesi és polgári tagjai részére a szabad érvényesülés jogát. Megszerezte osztálya számára a politikai tekintélyt és vezetést, de utána csöndesen elpihent babérjain.

Lassan azonban kialakul a munkásság és a proletariátus szószólója, a szocialista mozgalom, mind hangosabban kezdi követelni, hogy a boldogulás, a jólét formái jogai a munkásság részére is érvényesüljenek.

Egyszerre megkezdődött a középosztály felháborodott küzdelme a betolakodók ellen. Féltek a pozíciójukat, politikai befolyásukat és vezetőszerüket és ha nem is tudták megakadályozni, hogy a polgári jogokat a proletariátus is igénybe vegye, a reformok keresztülvitele lehetőleg gátolni, vagy legalább is halogatni igyekeztek.

Szembekerült így a középosztály az általános fejlődési irányzattal és bele is bukott. Po-

litikai vezetőszerere megszűnt, de nemzetfenntartó középosztálynak nevezte és tartotta magát ezután is. Kiváltságos elemeknek hitték magukat és közben reszkettek attól, hogy a külvárosokban élő barbárok megrohanják a korhadt rendszer dűledező városfalait. Vissza-sírták már a századforduló körül azt a boldog időt, amikor a tömegek legfeljebb egy-egy parasztlázadás erejéig politizálhattak.

Felháborodva kérdezték — akár a reformkorszak idején 1940 körül a felsőtábla, a későbbi főrendiház tőlük, az alsótáblától — mi lesz a kultúrával, a civilizációval, ha avatatlan tömeg kezébe kerül a politikai vezetés?

Nem vették észre, hogy már megindult alattuk a talaj. Nem látták, hogy azt a politikai tekintélyt és befolyást, melyet a szabadság-eszmék kivívásával szereztek maguknak, elvesztették mert politikai tekintélyt csak a haladás, a fejlődés eszméihez való ragaszkodás, a népből való hit és bizalom őrizhet meg.

Nem akarták elismerni és a középosztály fennmaradt része, a köztisztviselő-társadalom illetőleg annak tekintélyes része ma sem akarja elismerni teljes egészében osztályhelyzetét, pedig a szegénység a legnagyobb erkölcsi pusztításokat éppen azokban a társadalmi rétegekben vitte véghez, ahol osztályszegényen a szegénység és ahol a korrupció, a titkos bűn majdnem túrheterőbb, mint a beismert nyomorúság.

Szomorúan jellemző az utolsó 100 év közállapotaira, hogy bizonyos mértékig egy ilyen szűk, kiváltságos és sok tekintetben romlott kör intézte és végezte az állam feladatait, jóllehet a problémák csak a nemzet valamennyi tagjának közreműködésével oldhatók meg sikeresen.

A helyzet az első világháború után sem javult, sőt romlott.

Látta és ma is látja a köztisztviselőtársadalom, hogy az emberiség $\frac{1}{10}$ része elmerül a mindennapi kenyérért folytatott élethalálharcban de csaknem gyógyíthatatlannak látszó maradiságában, konzervativizmusában elképzelhetetlennek tartja, hogy az egész társadalmi rendszernek, amelyben olyan szépen, örökérvényűnek látszóan megvoltak egymás mellett császár és pápa, főurak és főpapok, gyárosok és munkások urak és parasztok, eselések, szolgák, össze kell dőlni, hogy a régi társadalmi rendszer szükségképpen fogyatékoságai megsemmisüljenek.

Mi szocialisták, jól tudjuk, hogy a társadalmi rendszer a gazdasági rendszernek szükségszerű következménye.

Tudjuk, hogy a kapitalista termelésre felépített társadalmi rendszer következménye az, hogy minden embert aszerint ítélnék meg, mennyi a pénze. Hogy az emberi élet tisztességét és méltóságát mennyire bemooskolják a pénzszerezésre alapított rendszer szükségletei és kényszerítő parancsai. Hogy minden ember kénytelen a tudományát tehetségét, munkáját, sőt sokszor testét is áruba bocsátani és mégis az emberiség túlnyomó részének élete tőrhetetlen nyomor és égbekiáltó igazságtalanság.

Ebbe a tőrhetetlen nyomorba csúszott osztályhelyzeténél fogva az utolsó 4-5 évtized alatt az egész köztisztviselőtársadalom is.

Életnívójának leszállítása ellen igényeinek szűkítésével és furfangos politikai helyezkedésekkel próbált védekezni; de jaj annak a társadalomnak, amely nem ismeri fel osztályhelyzetét, feladatát és csak lemondani tud.

Lassalle a sziléziai szövőmunkások éhségtífusza idején elkeseredetten dörögte oda nekik:

„Ti barmok, ti azt sem tudjátok, hogy az éhezettek, nyomorúságtok égbekiáltó igazságtalanság, melyen változtathatnátok.“

A köztisztviselőtársadalom sokáig nem akart, nem tudott változtatni osztályhelyzetén, pedig láthatta, hogy a kapitalista rendszer modern gyáripára jobban kedvez a fizikai munkának és a szellemi munkát meglehetősen aláértékeli, a szocialista rendszer azonban a fizikai és szellemi munka tökéletes együttműködését követeli.

Elismerjük, a modern természettudomány leigázta az anyagot az anyag, a tömegtermelés legyőzte a szellemet, de szellem anyag nélkül semmit sem tud megoldani és az anyag csak holt dolog szellem nélkül.

Örömmel látja a párt, hogy a magyar köztisztviselőtársadalom is egyre világosabban ismeri fel osztályhelyzetét és fokozódó tempóban veszi kezébe sorsának irányítását.

Ma nehéz a helyzetük, mert az ország elesett helyzetében mindenáron termelnünk kell és ezért speciálisan magyar viszonylatban is de világviszonylatban is a fizikai proletariátus problémáinak megoldása kedvezőbben halad előre.

Vegye figyelembe azonban a köztisztviselőtársadalom, hogy egy társadalmi réteg emelkedése mindig maga után vonja a másik társadalmi réteg helyzetének javulását is, különösen akkor, amikor osztályhelyzete szorosan a fizikai dolgozókhoz csatolja.

Napirenden tartjuk problémáikat és meg fogjuk oldani.

Küzdünk minden dolgozóért, de párttagjainktól, újaktól csak úgy, mint a régiektől, kétkézi munkástól csak úgy, mint a szellemi munkástól, maradéktalan szocialista magatartást követelünk.

Szocialista magatartást, azaz erkölcsi szilárdaságot, tisztaságot, elvhűséget és osztályöntudatot.

Elvárja és megköveteli a párt, hogy a köztisztviselő párttag, a párt által nyert pozícióját minden pillanatban hajlandó legyen feláldozni a mozgalomért, — lett volt legyen azelőtt akár ipari munkás vagy köztisztviselő, legyen most akár legkisebb rangú funkcionárius vagy akár helyettes miniszterelnök.

Minden párttag a maga helyén maradéktalan erőfeszítéssel képviselje azt a politikát, harcoljon azokért a célokért, amelyeket a párt maga elé tűzött és végezze úgy a hivatali munkáját, ahogy egy szocialistának kell dolgozni a szocialista államért.

Pénzes Károly

A szociáldemokrata munkásmozgalom multjának egyik dicsőséges oszlopa, CSAPÓ SÁMUEL elvtársunk dőlt ki a sorból. Tudjuk jól, hogy ez a sorsa mindenkinek, mégis fájó szívvel gondolunk a harcra Csapó elvtársunkra, aki a Vas- és Fémmunkás Szövetség élén, de külföldi viszonylatokban is megingathatatlan szocialista öntudattal végezte munkáját. Dicsőséges multunk egy darabja tűnt le vele a munkásmozgalom történetéből. Ezt fejezte ki az a hatalmas gyászoló tömeg, amely utolsó útjára elkísérte. Mi pedig folytatjuk tovább azt a munkát, amely akkor sem áll meg, ha Csapó Sámuelhez hasonló erők is kénytelenek abba hagyni.

Elvtárs!

A „SZABAD FORUM“

a Te rovatod

Góbé Étterem

VIII, Rákoczi út 41
vidékiek kedvelt
találkozó helye

Felelős szerkesztő: Vágvolgyi Tibor
Szerkesztő: Forgács Géza
Felelős kiadó: Fenyves Jenő

Világosvár Könyvnyomda Rt. Budapest VIII, Conti u. 4
Felelős nyomdavezető: Eperj István. 7441